

Рослинні угруповання заплави р. Удай

**Володимир Слюта, викладач кафедри географії НУЧК імені Т.Г. Шевченка
Олександра Данченко, студентка 3-го курсу кафедри географії НУЧК імені
Т.Г. Шевченка**

**Валентина Палінкаш, студентка 3-го курсу кафедри географії НУЧК імені
Т.Г. Шевченка**

*Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка, м.
Чернігів, Україна, vladimir_slyuta@ukr.net*

Ріка Удай тече Придніпровською низовиною, є правою притокою Сули. Заплава низька, двобічна шириною 1,5 – 2 км, іноді розширюється до 5,5 км, або звужується до 0,2 км. В основному це осоково-очеретяне болото вкрите шаром води до 0,5 м або сильно зволене та купчасті луки з окремими заростями чагарнику і лісу, має багато озер і стариць. Ще до середини 1970-х рр. близько 97% площі заплави знаходилося під природним травостоєм, чагарниками та деревними насадженнями.

Рослинність цієї частини території складають наступні угруповання: різнотравно-злакові, різнотравно-злаково-осокові, різнотравно-гіпново-осокові, різнотравно-очеретяно-осокові, осокові, вербово-різнотравно-злакові, вербово-гіпново-осокові, вербово-осоково-очеретяні, різнотравно-злаково-вербові, різнотравно-осоково-вербові, дубові, березові, соснові, вільхові, вербово-вільхові, березово-вільхові.

Різнотравно-злакова й різнотравно-злаково-осокова рослинність поширена на підвищених ділянках, зайнятих мінеральними ґрунтами. Злаки складають 40 – 50% рослинного покриву цих угруповань і представлені польовицею білою та повзучою, лисохвостом лучним, вівсяницею червоною й лучною; з осик переважають: звичайна і струнка, просяна, заяча, пухирчаста, а з різнотрав'я найбільш поширені жовтець їдкий, лапчатка срібляста, м'ята болотна, вероніка, щавель кінський.

Різнотравно-гіпново-осокова та очеретяно-осокова рослинність поширені на знижених та обводнених ділянках заплави з близьким рівнем залягання ґрунтових вод. В їх складі переважають різноманітні види осоки (дерниста, ріжуча, звичайна, пухирчаста), часто з домішками айру та очерету; з різнотрав'я – підмаренник болотний, жовтець, калюжниця, кіпрей болотний, хвощ болотний. Вздовж берегів озер і на периферії очеретяних заростей поширена рогаза.

Чагарникова рослинність має в заплаві велике поширення. Вона представлена порослю верби лучної, попелястої, вільхи чорної, крушини, рідше – берези та осики. Густина чагарникових заростей коливається в межах 10 – 70 од/м², висота до 3 – 5 м, діаметр до 5 см.

Деревна рослинність окремими ділянками спостерігається по всій протяжності заплави. Вона представлена дрібноліссям та лісами різної величини, до складу котрих на високих і підвищених ділянках входять сосна, береза, дуб, а на знижених, зайнятих переважно торфовими ґрунтами, вільха чорна й верба попеляста.